

ZIEMIA RADOMSKA

Wychodzi codziennie prócz poniedziałków i dni poświęconych.

Prenumerata z odnośnikiem do domu 2 zł. miesięcznie lub przesyłką pocztową.

Redakcja: RADOM, Żeromskiego 25, tel. 2-22. Skrzynka 107.

Konto 65346 — Warszawa.

Administracja: Żeromskiego 73, tel. 23.

Przed wyborami do sejmu i senatu

Wiece Centrolewu, wiecami wyborczymi.

WARSZAWA, 4. 9. (wl.) Dziś powrócił ze Spawy do Warszawy p. prezydent Rzplitej. W związku z tem spodziewany jest szereg konferencyj politycznych.

Według krążących pogłosek, dziś odbyć się miały u ks. Lubomirskiego poufne narady konserwatystów, jutro zaś podobno prezes Sławek odbędzie konferencje z poszczególnymi ugrupowaniami, wchodzącymi w skład klubu BB.

Koła, zbliżone do Centrolewu wyjaśniają, że ostateczne porozumienie stronnictw Centrolewu nastąpi najpóźniej w sobotę, dnia 6 bm., poczem wydana zostanie do społeczeństwa wspólna odezwa.

Komisja, organizująca zgromadzenia publiczne Centrolewu w dniu 14 bm. zdecydowała nadać wiecom charakter zgromadzeń wyborczych. W tym celu zgłoszone zostały już do starostów prośby o zezwolenia. Podobno w szeregu miast prowincjonalnych Centrolew już otrzymał zezwolenie na odbycie tych wieców.

Chęć wysunięcia kandydatury b. ministra Czechowicza przez stronnictwo chłopskie, miała się spotkać z gorącym sprzeciwem Wyzwolenia i P. P. S. Stronnictwa te podobno stwierdzają, że na liście wyborczej nie może figurować minister, który pociągnięty został przed trybunał stanu.

Generalny komisarz wyborczy, sędzia sądu najwyższego, Giżycki, rozpoczął dziś urzędowanie. Z jego polecenia przystąpiły dziś biura państwowej komisji wyborczej do układania listy przewodniczących okręgowych komisji wyborczych.

Jak wykazało doświadczenie u-

ZAPOWIEDŹ USTAPIENIA PREMJERA LITEWSKIEGO.

KOWNO, 4. 9. Wskutek zatargu w łonie rządu litewskiego na tle polityki zagranicznej premier Tubialis ustępuje ze swego stanowiska i zatrzymuje jedynie tekę ministra finansów. Premierem litewskim będzie mianowany dotychczasowy gubernator Kłajpedy pułk. Mertis. Poza tem mają nastąpić zmiany na stanowisku ministra spraw wewnętrznych i rolnictwa.

TRAGICZNE NASTĘPSTWA SZPIEGOSTWA.

SOFJA, 4. 9. (wl.) W Sofji wykryto olbrzymią organizację szpiegowską, działającą na rzecz Rumunii i Jugosławii. Odbywający służbę w armii rumuńskiej oficerowie bułgarscy zawiadomili sztab bułgarski o całej aferze. W związku z tem popełnił samobójstwo pułkownik sztabu gen. Marynopolski, jego zaś adiutant poprzecinał sobie żyły. Aresztowano szereg oficerów i urzędników policji politycznej, wmiieszanych w tę aferę.

biegłych wyborów, techniczne przeprowadzenie wyborów pociągnie za sobą koszt 2 i pół miliona zł. Sumę tę pochłania druk formularzy wyborczych, diety członków komisji wyborczych i t. d.

Budżet państwa na 1930-31 rok nie przewidywał żadnych funduszy na wybory, zajdzie więc konieczność zgłoszenia wniosku do rady ministrów o przyznanie ministrowi skarbu kredytów dodatkowych.

Patryotyczne popisy „obwiepolaków“

Zerwanie godła państwowego z gmachu starostwa

GRUDZIĄDZ, 4. 9. Onegdaj jakiś zbrodnica ręka wyrwała z gmachu starostwa grodzkiego tablicę z godłem państwowym, wyobrażającym Orła Białego. Tablicę tę znaleziono wczoraj w Wiśle pod Grudziądem.

Władze policyjne wszczęły śledztwo, które doprowadziło do sensacyjnych wyników. Okazało się, że godło państwowe zerwał kierownik miejscowego oddziału obozu wielkiej Polski oraz współpracownik „Słowa Pomorskiego“ w Toruniu Brunon Morzycki.

Morzycki wraz z dwoma podkomendnymi swymi Romanem Hinzem i Zygmuntem Jordanem w nocy z poniedziałku na wtorek podkraśli się pod starostwo grodzkie, gdzie Hinz i Jordan stali na straży, Morzycki zaś wystarawszy się o

drabinę, zerwał godło państwowe, które następnie potratował i wrzucił do Wisły.

Wszystkich trzech policja grudnia działka dziś nad ranem aresztowała.

Hinz i Jordan od razu przyznali się do winy, wskazując na inicjatora wybuchu Morzyckiego. Morzycki, przyparty do muru, również przyznał się do zbrodni.

Hinza i Jordana wypuszczono na wolność, Morzyckiego zaś osadzono w więzieniu.

Kodeks karny przewiduje za tego rodzaju przestępstwo karę więzienia od 3 lat.

„Słowo Pomorskie“ w dzisiejszym artykule „Nie wchodząc w szczegóły“ potępia wybuch i oświadcza, iż zawiesz K. Morzyckiego w czynnościach.

5 górników zatrutych gazami

w kopalni Richter pod Katowicami.

KATOWICE, 4. 9. Na kopalni Richter ulegli wczoraj zatruciu gazami 2 górnicy, Albin Mościński i Ludwik Radość.

Radość po długich wysiłkach

udało się przywrócić do życia, nato miast Mościński zmarł.

Łżejszemu zatruciu gazami uległo poza tem 3 innych górników.

Niepokojące wrzenie w Hiszpanji

Ruch strajkowy i starcia z policją.

MADRYT, 4. 9. W Hiszpanji szerzy się niepokojący ruch strajkowy. W rozmaitych miastach dochodzi do starć między policją i strajkującymi.

W San Sebastian strajkują piekarze i rybacy. W mieście odczuwa się brak chleba. Rybacy napadli na transport ryb, który nadszedł do miasta.

Arzeńska zabiła por. Rocha

Specjalna komisja wyświeśliła zagadkę tragedji w Kielcach

Onegdaj donosiliśmy już o tajemniczej tragedji, jaka rozegrała się w mieszkaniu oficera 4 p. p. leg., porucznika Bolesława Rocha w Kielcach, ofiarą której padł s. p. por. Roch i Krystyna Arzeńska, pianistka kina „Czwartak“.

W sprawie tej tragedji została powołana specjalna komisja sędziów sko - lekarska, która zajęła się wy-

jaśnieniem tajemniczej zagadki.

Po dwóch dniach żmudnej pracy komisja pod przewodnictwem prokuratora Lejmana, ustaliła, że s. p. por. Roch został zabity przez Arzeńską, która następnie pozbawiła się życia wystrzałem z rewolweru w prawą skroń.

Powodu zabójstwa nie ustalono.

Pod wpływem wściekłości chory pokasał trzech przechodniów.

BYDGOSZCZ, 4. 9. Rolnik Bojanowski, pokasany przez wściekłego psa, zachorował z objawami silnej wściekłości. W ataku furji Bojanowski rzucił się na trzech prze-

chodniów, których dotkliwie pokasał. Wszystkich odwieziono do szpitala, gdzie ich poddano ochronnemu szczepieniu.

UKOŃCZENIE LUSTRACJI W MAGISTRACIE CZĘSTOCHOWSKIM.

CZĘSTOCHOWA, 4. 8. (PAT.) Komisja ministerjalna z inspektorem Czerwińskim na czele ukończyła trwającą od 5-ciu tygodni lustrację gospodarki miejskiej. Przeprowadzono wyczerpującą rewizję wszystkich wydziałów oraz przedsiębiorstw miejskich. Szczegółowej analizie poddany został niezblilansowany jeszcze budżet na rok bieżący. Członkowie komisji w ostatnim dniu swego pobytu odbyli z prezydentem magistratu konferencję, na której podali do jego wiadomości spostrzeżenia, jakie się nasunęły im podczas badania budżetu.

Minister spraw wewnętrznych, po ostatecznem opracowaniu materiałów lustracji i zredagowaniu odpowiednich wniosków, poleci urzędowi wojewódzkiemu w Kielcach wydanie odpowiednich zarządzeń w ścisłej zależności od wyników lustracji.

TRAGICZNY WYPADEK.

KRAKÓW, 4. 9. (PAT.) Jadący na stopniach samochodu ciężarowego Mojżesz Sturmwind z Molsztyna wyskoczył w biegu tak nieszczęśliwie, iż koła samochodu zmiażdżyły mu głowę. Poniósł on śmierć na miejscu.

DEFRAUDACJA.

BIALYSTOK, 4. 9. (wl.) (PAT.) Kasjer państwowej fabryki wyrobów tytoniowych w Grodnie, Michał Michalski, zdefraudował 65.000 w banknotach 500-złotowych, przeznaczonych na wypłatę dla robotników i zbiegł.

UDZIAŁ POLSKI

w międzynarodowym banku reparacyjnym.

WARSZAWA, 4. 9. (wl.) Bank polski przekazał międzynarodowemu bankowi reparacyjnemu w Bazylei 4 milj. 300 tys. zł., na część udziału Polski. Ogółem Polska uczestniczyć będzie w akcjach banku reparacyjnego w równowartości 10 milj. franków szwajcarskich.

LOTNICY SPŁONĘLI W SAMOLOCIE

Strasliwa katastrofa w stolicy.

WARSZAWA, 4. 9. (wl.) Dziś w godzinach rannych wydarzyła się w Warszawie strasna katastrofa lotnicza.

Samolot wojskowy, typu Breguet 19, pilotowany przez podchorążego Pędzika i obserwatora - sierżanta Jerzego, z niewyjaśnionych przyczyn nagle zaczął opadać na ziemię.

Na ulicy Kopińskiej, na Ochodzie samolot uderzył w komin domu Nr. 11, następnie wbił się w szczyt domu nr. 7.

Usłyszano dwie po sobie następujące detonacje.

Nastąpiła eksplozja zbiornika benzyny i samolot stanął w płomieniach.

Część benzyny wylała się na dom drewniany nr. 9 i wkrótce cały budynek ogarnęły płomienie. Uwięziony w samolocie lotnicy, mimo szamotania się z więzami i wzywania pomocy, spłonęli wraz z samolotem. Poparzonych zostało sześciu mieszkańców domu nr. 9, sam zaś budynek spłonął doszczętnie. Przybyłe dwa oddziały straży ogniowej zastały tylko zgłiszcz.

Naprawa konstytucji w Anglii.

— „Nasza konstytucja“ — rzekł kiedyś trafnie angielski pisarz Fielding — „jest bardziej podobna do naszego klimatu, aniżeli do naszej ziemi“.

Istotnie, — tak zachwalana konstytucja angielska posiada wielkie cechy zmienności angielskiego klimatu, lecz brak w niej pierwiastków stałych, niezmiennych, utrwalonych „na zawsze“, a nie dających pola do dowolnego interpretowania jej. W każdej chwili można zmienić prawo konstytucyjne Wielkiej Brytanji, nie potrzebując przytem, jak to ma miejsce w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej, odwoływać się do narodu drogą plebiscytu. Aż do niedawna było to nawet odwieczną chlubą anglików, że posiadają konstytucję „giętką“, „niestałą“, „niepisaną“, — że nie jest ona dziełem mózgu kilku prawodawców, lecz że wyrosła, jak drzewo, z samego życia — i jak drzewo rozwijała się z biegiem lat, stosownie do warunków.

Nie od dziś jednak to podobieństwo konstytucji brytyjskiej do angielskiego klimatu stało się dla anglików czemś tak samo dokuczliwym i trudnym do zniesienia, jak i sam klimat ich wyspy. Coraz powszechniej, dotkliwiej i natężenie daje się odczuwać potrzeba zmiany owej konstytucji — i coraz częściej i namiętniej podnoszą się głosy opinii, domagające się jej rychłej a gruntownej reformy.

Znamiennym objawem dojrzałej świadomości potrzeby zreformowania konstytucji angielskiej była ostatnio t. zw. „konferencja lorda Ullswatera“, — konferencja, która z inicjatywy rządu pod przewodnictwem tegoż lorda Ullswatera zebrała się przed paru dniami, celem zastanowienia się nad przeprowadzeniem najkonieczniejszych już dziś zmian w konstytucji. Dwadzieścia najtęższych głów prawniczych ze wszystkich trzech głównych partji parlamentu angielskiego zebrało się dla wyszukania dróg, prowadzących do tego celu. Konferencji chodziło w pierwszym rzędzie o zmianę ordynacji wyborczej, która prawie już od pół wieku wymagała zreformowania, a która w ostatnich wyborach przyczyniła się do klęski liberałów.

Kwestja ta nie wyczerpywała jednak całego programu konferencji. Poruszony w niej został cały szereg innych kwestyj, dotyczących naprawy konstytucji angielskiej w ten sposób, aby czyniła ona zadość wymaganiom czasu i nowym warunkom życia zbiorowego.

I oto ujawnił się zmysł państwowy anglików. Mimo ostrych różnic, jakie na gruncie parlamentarnym istnieją między partjami angielskimi, — w obradach konferencji nad reformą konstytucji delegaci wszystkich partji jednogłośnie uznali potrzebę tej reformy za konieczność państwową, dyktowaną przez samo życie. I to właśnie jest momentem najbardziej charakterystycz-

nym dla obecnego kryzysu państwowego i konstytucyjnego Anglii.

Dążność do zasadniczych zmian konstytucji, idących w kierunku ograniczenia roli partji politycznych, była na konferencji tak widoczna i tak podkreślana jako wyraz żądania szerokich

zmian dla obecnego kryzysu państwowego i konstytucyjnego Anglii. Dążność do zasadniczych zmian konstytucji, idących w kierunku ograniczenia roli partji politycznych, była na konferencji tak widoczna i tak podkreślana jako wyraz żądania szerokich

Regulacja rzek i meljoracje wodne w Polsce.

Zagadnienie regulacji rzek posiada dla kraju wielkie znaczenie gospodarcze. W tej dziedzinie ze zrozumiałych względów dotychczas naogół niedużo zrobiliśmy postępy, niemniej jednak i na tem polu widać naprawę.

Wisła była i dotychczas jeszcze jest jako tako użegłowana na terenie b. Galicji, oraz od Warszawy aż po ujście (najlepiej w granicach b. zaboru pruskiego). Natomiast na terenie b. Królestwa Kongresowego Wisła była nietylko nieużegłowana, lecz wogóle nieuregulowana.

Władze polskie musiały więc przede wszystkim przystąpić do zmeljorowania całej Wisły, a więc do budowania wałów dla zabezpieczenia od powodzi, oraz do prac regulacyjnych, jak budowa tam, pogłębienie koryta, budowa opasek, umocnianie brzegów i ujęcie koryta. Prace te w dużej mierze już przeprowadzono i prowadzi się je nadal w kieleckim, krakowskim i warszawskim. Prace na Wiśle oprócz celów meljoracyjnych (głównie zabezpieczenia nadbrzeżnych terenów od powodzi) mają na celu użegłowanie tej rzeki w całym jej biegu przynajmniej od Krakowa.

Niezależnie od regulacji rzek żeglownych, przeprowadzona jest regulacja rzek spławnych (wszystkie dopływy Wisły głównie w górnym jej biegu), oraz regulacja rzek niespławnych dla celów meljoracyjnych.

Osobną dziedzinę pracy stanowi budowa nowych kanałów, oraz utrzymanie względnie doprowadzenie do stanu używalności kanałów istniejących. Z nowych prac prowadzona jest budowa wielkiego kanału węglowego Zagłębie—Kraków, rozpoczęta jeszcze w r. 1912, a podjęta na nowo przez władze polskie po r. 1921. Kanał ten znajduje się w budowie na odcinku od Spytkowice do Krakowa. Na całej przeszerzeni kanału znajdować się będzie 10 śluz, gdyż różnica poziomu wody na początku i u ujścia kanału wynosi około 60 mtr. Kanał Zagłębie—Kraków stanowić będzie w przyszłości część projektowanego wielkiej międzynarodowej drogi wodnej Dunaj—Wisła—Odra, która to droga połączy Bałtyk z Morzem Czarnym.

Pozatem w projekcie jest budowa

wielkiego kanału węglowego Śląsk—Batyk.

Wiele pracy i kapitału włożono w odbudowę kanałów, zniszczonych całkowicie lub częściowo podczas wojny światowej. Odbudowę przeprowadzono w latach 1921-1925. Najwięcej niecierpiały kanały: Ogińskiego — łączący Niemen z Prypecią, Królewski — łączący Prypeć z Bugiem przez Pinę i Muchawiec, oraz kanał Augustowski — łączący Niemen z Narwią.

Najlepiej utrzymany był kanał Bydgoski, łączący Wisłę z Odrą przez Brdę i Noteć, z doskonale urządzonej portem drzewnym w Brdziejściu.

Dla racjonalniejszego przeprowadzenia prac regulacyjnych i meljoracyjnych na rzekach, cały kraj podzielony został na cztery okręgi wodne, mianowicie: 1) warszawski, 2) pomorsko-poznański, 3) wileński i krakowski wraz z okręgiem lwowskim.

O postępie prac nad podniesieniem naszych rzek najlepiej świadczy cyfry, dotyczące wydatkowanych dotychczas na prace regulacyjne i meljoracyjne sum. I tak — na drogi wodne wydatkowane w r. 1924 sumę 5 i pół milj. zł., w r. 1925 — 10 i pół milj. zł., w r. 1926-27 — 12 i pół milj. zł., w r. 1927-28 17 milj. zł., w r. 1928-29 — 26 milj. zł., i wreszcie w r. 1929-30 — 29 milionów złotych.

Dzięki dość wydatnie wzrastającym z roku na rok kredytom na drogi wodne, zakres prac w tej dziedzinie zwiększa się stale. Obecnie długość rzek żeglownych w Polsce wynosi 5.630 klm. z czego uregulowanych jest 1.800 klm. do uregulowania zaś pozostaje 3.830 klm. Długość rzek spławnych wynosi około 9000 klm., z czego uregulowanych jest bardzo niewiele, gdyż zaledwie około 500 klm., do uregulowania zaś pozostaje ponad 7.000 klm.

Z powyższych cyfr wynika, że mimo corocznie zwiększanych kredytów na drogi wodne, dotychczas osiągnięte wyniki są — przyznać to trzeba jeszcze niewielkie. Potrzeby w tej dziedzinie są kolosalne, a wymagają sum tem większych, że musimy odrobić to, czego nie dali nam wykonać zabory, jak również i to, czego nie zdołaliśmy spełnić w okresie rozbudowy i urzadzania naszej młodej państwowości.

K. B.

O wysokość zwrotu opłat szkolnych za dzieci pracowników państwowych.

W dniu 1 b. m. delegacja centralnej komisji porozumiewawczych została przyjęta przez p. ministra wyznań religijnych i oświecenia publicznego St. Czerwińskiego w sprawie wysokości zwrotu opłat szkolnych, ponoszonych przez skarby państwa za kształcenie dzieci pracowników państwowych.

Delegacja, wychodząc z założenia, iż obowiązkiem państwa jest zapewnienie dzieciom pracowników państwowych praw do bezpłatnego nauczania, wysunęła decyzję rat zniżenia t. zw. taksy administracyjnej w szkołach państwowych, do chwili zaś podobnego unormowania tej sprawy ustalenia istotnej wysokości zwrotów należnych pracownikom państwowym

W końcu delegacja domagała się rozszerzenia prawa do zwrotu opłat szkolnych na wszystkich stałych i kontraktowych pracowników państwowych.

W odpowiedzi p. minister Czerwiński oświadczył, iż uznaje słuszność argumentów, wysuniętych przez delegację w sprawie podwyższenia wysokości zwrotów opłaty szkolnej, przyczem sprawę całą uważa za dojrzałą do poddania rewizji, uzależniona jednak jej definitywne uregulowanie od możliwości finansowych skarbu państwa.

W związku z tem oświadczeniem centralna komisja porozumiewawcza postanowiła interwenjować w omawianej sprawie u p. ministra skarbu.

już domagają się reformy. Delegaci ich głosowali na konferencji wraz z liberałami i labourystami za reformą konstytucji.

Jak wiadomo, konstytucja Wielkiej Brytanji nie jest pisaną. Zawarta jest w jednym dokumencie i obywatelom daremnie szukałby jej na półkach biblioteki parlamentarnej. Cały odwieczny, zbiór zwyczajów, obyczajów i tradycji życia politycznego, oraz orzeczenia i postępowania wielkich mężów stanu, wreszcie ustawy parlamentarne, — oto wszystko, co stanowi konstytucję angielską. Prawo, że np. premier ustępuje w razie otrzymania od izby gmin votum nieufności, nie jest paragrafem konstytucji, jak w innych krajach, lecz tylko tradycja, zwyczajem, czyli — jak mówi najznakomitszy znawca konstytucji angielskiej, profesor Dicey, — „konwencją konstytucji“. Żaden sąd w Anglii nie byłby w stanie pociągnąć do odpowiedzialności premiera, któryby nie chciał ustąpić po otrzymaniu takiego votum. Ustępuje on dlatego że takim jest zwyczaj, a nie prawo konstytucji. Cały aparat państwowy i polityczny pracuje w wielkiej części na zasadzie takich właśnie konwencji i tradycji, czego sto przeżytych i oddawna już pozabawionych uzasadnienia w życiu.

Ten system rządzenia nie zadowala jednak już dziś anglików. Wszyscy w Anglii żądają reformy. Enuncjacje czynników politycznych wszelkich odcieni utyskują na coraz to inne niedomagania konstytucji, — pisma wszystkich zabarwień głośno nawołują do reformy.

Naród angielski w innych razach zasadniczo jest niezbyt skory do wprowadzania zmian w swym trybie życia. Tem mniej nie lubiał dotychczas wprowadzania zmian w tradycjach konstytucyjnych, do których przywykł od wieków. Ubolewał jeszcze nad tym faktem poczciwy i mądry Lord Russel, któremu izba gmin w roku 1866 odmówiła przyjęcia billu, dążącego do przeprowadzenia zmian w konstytucji angielskiej. Rozczarowany premier zaprosił wtedy do narodu, poprosiwszy królową Wiktorję o zarządzenie nowych wyborów, które się odbyły pod hasłem reformy konstytucji. Ale wówczas naród okazał się nieprzystępny dla tego hasła i lord Russel, pierwszy z nowych reformatörów konstytucji, ustąpił miejsca konserwatystom.

Od tego czasu, po sześćdziesięciu latach poglądy społeczeństwa zmieniły się jednak w Anglii całkowicie. Dziś już Anglicy sami dają reformy konstytucji, a specjalna konferencja bada możliwości jej gruntownego przeprowadzenia.

Tak jest w Anglii, gdzie ludzie ponad własne interesy, nawyki i przyzwyczajenia umieją mimo wszystko rozumieć i cenić interes państwa, jako zbiorowej dobra obywateli.

Juljan Sobiesz.

Kronika. Konjunktury przemysłowe w Radomiu.

KALENDARZYK.

Sierpień	Dziś: Wawrzyńca
5	Jaro. Zacharjasza
Piątek	Wschód słońca 4.47
	Zachód „ 18.24

Program radiowy.

WARSZAWA.

Piątek, 5 września.

11.40. Przegląd pras. kraj. P. A. T. 11.58. Sygnał czasu z Warsz. 12.10. Muzyka z płyt gramof. 13.00. Kom. meteor. Po kom. d. c. muz. gramof. 15.15. Kom. gramof. 15.50. Przegląd wydawn. pers. 16.15. Z życia Polsk. Zesp. Śpiew. 16.50. Muzyka z płyt gramof. 17.10. Kąpiel krótkofalowy. 17.35 O manji: t. zw. „perpetuum mobile. 18.00. Koncert ork. K. Poraj - Kozmickiego. 19.00. Rozmaitości. 19.20. Płyty gramof. 19.45. Giełda rolnicza. 20.00. Pras. dziennik radij. 20.15. Kone. symf. wyk.: ork. Filh. Warszawskiej. W przerwie progr. na dz. nast. i repertuar teatrów miejsk. 22.00. Feljeton p. t. W powrocie do życia. 22.15. Kom. meteor., polic., sport.

Ogólna

(o) Przeciw maskaradzie importowej. Silna akcja popierania tylko wyrobów krajowych skłoniła szereg firm zagranicznych do zachowania polskiego rynku zbytu — przez zatajenie pochodzenia towaru.

Na opakowaniach ukazywały się polskie napisy — miejsce fabrykacji zatajono bądź też podano adres składu głównego na Polskę.

Ponieważ takie postępowanie importerów koliduje z ustawą która mówi o cechowaniu wyrobów zagranicznych — przeto władze administracyjne dostały polecenie ścisłego kontrolowania pochodzenia towaru i niedopuszczania do sprzedaży tych wytworów, które nie będą miały wyraźnie zaznaczonego miejsca pochodzenia.

Z Radomia i okolicy

(r) Zawody okręgowe str. ogniowych w Radomiu. Dnia 14 b. m. odbędzie się w Radomiu na placu 1-go oddziału straży radomskiej przy ul. Długiej nr. 8, zawody okręgowe straży ogniowych powiatu radomskiego.

Program zawodów przewiduje m. in. o godz. 11.30 nabożeństwo i defiladę, oraz dekorowanie odznaczonych i wręczenie nagród.

W zjeździe wezmą udział wszyscy naczelnicy straży.

Do zawodów stanie 6 drużyn gr. III Białobrzegi, Jedlińsk, Przytyk, Skaryszew, Wierzbice i Wyśmierzyce oraz straż gr. IV-ej, które na zawodach rejonowych wzięły I-sze miejsca: Jastrząb, Jeżowa Wola, Łyczany, Odechów, Potwórów, Słupica, Witaszyn, Wsola i Zakrzewska Wola.

Komendantem zjazdu został p. Bohdan Mozal, wiceprezes okręgu, zastępcę nacz. str. I garniz. Radom.

W dniu zawodów odbędzie się również popis orkiestr.

(r) Artystyczne tournée. Przed paru dniami przybył do Radomia trzech utalentowani młodzi malarze pp. Gwidon Budecki, Władysław Kowalski i Piotr Wollenberg, którzy zwiedzają ciekawsze zakątki Polski.

W Radomiu zatrzymają się czas dłuższy i w związku z tem urządzili w jednym z tutejszych sklepów wystawę prac malarskich.

(r) Z karczmny do komisariatu. Każdy dzień wypłat zarobków obfituje w liczne awantury i niespodzianki. I w dniu 1 b. m. byliśmy świadkami zakłócenia spokoju publicznego przez p. L., urzędnika głównego magazynu kolejowego, który w stanie pijanym, awanturując się obok parku Kościuszki (róg Wysockiej i Skaryszewskiej) powybił szyby w kiosku.

Rychle zjawienie się posterunkowego przywróciło właściwy spokój. Pan L. zamiast do domu powędrował do komisariatu, gdzie się przespisał do dnia następnego.

PRZEMYSŁ METALOWY.

W przemyśle metalowym sezon jesienny już się rozpoczął, w związku z tem stan zatrudnienia zwiększył się. Zamówienia na odlewy w miesiącu sierpniu były dość znaczne i w dalszym ciągu napływają. Ilość protestowanych weksli w stosunku do lipca zmniejszyła się znacznie.

Należy uważać, że sytuacja w przemyśle metalowym jest dość dobra i byłaby lepsza, w związku jednak z ogólną niekorzystną konjunkturą gospodarczą, przemysł odczuwa wielki brak gotówki, gdyż pokrycie nadsyłane bywa w minimalnej ilości wekslowo i to z daleka wysuniętymi terminami płatności, co mocno kurczy kapitał obrotowy.

PRZEMYSŁ GARBARSKI.

Przemysł garbarski w dalszym ciągu, nie mogąc podźwignąć się dla braku środków obrotowych, trudni się prawie wyłącznie przerobem cudzego surowca. Większe i średnie garbarnie są obecnie nieczynne, lub niektóre z nich zatrudnione w 25 proc. swej zdolności wytwórczej, a tylko drobne, nie prowadzące ksiąg i tem samem uchylające się od ponoszenia ciężarów podatkowych i społecznych, pracują w całym 100 proc.

Na 31 garbarń w Radomiu, czynnych jest większych 2, średnich 4 i małych 8, nieczynnych większych 7, średnich 5 i małych 5. Wśród nieczynnych 7 garbarń znajduje się w przymusowej lub dobrowolnej likwidacji.

Wobec rozpoczynającego się sezonu jesiennego daje się odczuć ożywienie w garbarniach, z czego korzyści osiąga nie garbarnie, lecz handlarze dostarczający surowiec na przerób.

Surowca na rynku krajowym znajduje się dostateczna ilość w szczególności bydlęcego lekkiego i średniej wagi. Ciężkiego surowca na podszewy i pasy podane jak zwykle jest dość mało.

Ceny surowca nie ulegają większym wahaniom i wynoszą: bydlęcy zł. 1.90 — 2, 20, bukacie zł. 2.20 — 2.40, za 1 kg. surowej solonej wagi, cielęcy zł. 9 — 12 za sztukę i końskie zł. 28 — 35 za sztukę, zależnie od gatunku i wagi.

Sprzedaż surowca odbywa się przez ważne za gotówkę i tylko w nieznacznych wypadkach można częściowo kryć drobnymi remesami.

Ceny surowca bydlęcego są bardzo zbliżone, prawie równe, z cenami przedwojennymi, natomiast cena surowca cielęcego jest o 50 — 60 proc. wyższą od przedwojennych.

Wskutek rozpoczętego sezonu jesiennego w obrocie gotowymi towarami nastąpiła poprawa, czyli zwiększył się popyt. Handel odbywa się w dalszym ciągu za weksle z terminem płatności 4 miesięcznym (teoretycznie), a znajdują się w obiegu remesy 6 miesięczne, co nie należy do rzadkości. Przy sprzedaży za gotówkę potrąca się 10 proc.

Dyrekcja poczt i telegrafów w Lublinie nie dba o Radom

Pocztowe hołaczki Radomia.

W maju b. r. bawił w Radomiu minister poczt i telegrafów p. plk. Boerner. Jak wówczas pisaliśmy p. minister omawiał wraz z prezesem P. K. O. sprawę budowy wspólnego budynku pocztowego i oddziału P. K. O. w Radomiu.

Niezależnie od tego poruszono sprawę zorganizowania urzędów filjalnych na peryferiach miasta (Zamłyniec i Gliniec).

Od tego czasu minęło cztery miesiące, gmach poczty i telegrafu na placu 3 maja — jest już skończony — jednak lubelska dyrekcja poczt i telegrafów nie dotąd nie uczyniła dla dobra mieszkańców m. Radomia.

Niema przecież nic łatwiejszego, jak polecić urządzenie w gotowych już pokojach tego gmachu — urzędu

Ceny przy pokryciu wekslowym w noszą:

za krupony podeszwowe zł. 7.50 — 9.00, za koki i karki podeszwowe ciężk. zł. 3.50 — 4.50 za 1 kg., za koki i karki podeszwowe ciężk. zł. 5.50 — 6.50, za chromy ciełce (boxkałf) zł. 1.90 — 2.20, za chromy bukacowe (rindbox) zł. 1.70 — 2.10 za 1 stopę kw., kolorowe o 15 — 20 groszy drożej.

Wyplacalność odbiorców nieco się poprawiła, aczkolwiek protestów jeszcze bywa dość znaczna ilość.

Kredyt dla garbarstwa i kupiectwa jest bardzo trudny do uzyskania. Kupiectwo posilkuje się przeważnie kredytem ulicznym wynoszącym 2 — 3 pr. w stosunku miesięcznym, a to wskutek trudności uzyskania kredytu w bankach, a głównie celem ukrycia obrotów przed kontrolą władz skarbowych. Garbarstwo w małej tylko mierze korzysta z kredytów bankowych.

Dla poprawy sytuacji w przemyśle garbarskim, a właściwie umożliwienia podźwignięcia się właściwego przemysłu (obecnie przemysł garbarski zeszedł do roli rzemiosła) uważamy za konieczne uruchomienie kredytów długoterminowych, kredytów na zakup surowca pod zastaw tegoż surowca oddanego do przerobu i odpowiednich kredytów dyskontowych, a w pierwszym rzędzie zniesienia podatku obrotowego, najniebezpieczniejszego z podatków, opartego na niezdrowych podstawach naliczającego się ani z faktycznym zyskiem, ani ze stratą przedsiębiorstwa, a przy tem uniemożliwiającego konkurencję z wyrobami zagranicznymi.

PRZEMYSŁ BUDOWLANY I POKREWNY.

Tegoroczny sezon budowlany, z braku funduszy i prywatnej inicjatywy budowlanej nie został należyście wykorzystany. W sezonie bieżącym buduje się mniej niż kiedykolwiek. Cegielnie miejscowe, zrzeszone w syndykat, sprządały zaledwie jedną dziesiątą części swej produkcji i duże zapasy cegły po siadane są na składzie.

Zawiazanie się w Radomiu kooperatywy budowlano-mieszkaniowej, która ma na celu wybudowanie szeregu domów dochodowych, mogłaby uratować sytuację, lecz narazie organizacja ta jest w stadium prac przygotowawczych, a w szczególności pracuje nad sprowadzeniem na ten cel odpowiednich kapitałów zagranicznych.

Brak ruchu budowlanego niekorzystnie odbija się na produkcji miejscowej fabryki wyrobów sanitarno-budowlanych, która zmuszona była znacznie zmniejszyć swą produkcję, gdyż zamówień w tej dziedzinie brak.

Budownictwo i konserwacja zakładów przemysłowych, też wiele pozostało do życzenia, gdyż miejscowa fabryka ceramiczna odczuwa brak zamówień na cegłę ogniotrwałą i szamoty.

W innych gałęziach przemysłu bez zmian.

L. W.

(r) „Cjankali“ w Radomiu. W sobotę 6 b. m. w teatrze „Rozmaitości“ odegraną będzie sztuka, która niedawno narobiła tyle hałasu w Warszawie p. t. „Cjankali“.

„Cjankali“ reżyserował p. Adwentowicz, dyrektor teatru w Łodzi, pod którego też artystycznym kierownictwem sztukę tę odegra w Radomiu znany i zgrany zespół.

Kino-teatr „ODEON“ — Radom.

Wspaniały dramat polski p. t.:

Rok 1863

z udziałem pp. Hryciwiczówny, Palinskiej, Zelwerowicza, Sobieszewskiego.

Nadprogram: „Skradziony testament“ w rolach gł.: z Luciano Albertini, Hans Junkerman i Z. Arno

Z Kielc i okolicy.

(k) Z działalności BBWR. W Mniewie, pow. kieleckiego odbył się pod gołym niebem wiec B. B. W. R. przy udziale około 700 osób. Wicezagłęb kretarz miejscowego komitetu gminnego p. Stanisław Niszczyk, który w krótkich i treściwych słowach przedstawił zebranym ostatnie wypadki dokonane przez rząd marszałka Piłsudskiego na terenie sejmiku, wzywając jednocześnie do tworzenia silnej organizacji B. B. W. R. w myśl wskazań wodza narodu. Drugi z kolei przemawiał p. Zygmunt Czapliński — działacz B. B. W. R., który w przeszło półtoragodzinnym mowie przedstawił zebranym zasługi obecnego rządu od czasu jego powstania aż do obecnej chwili. Zebrani entuzjastycznie wznosili okrzyki na cześć głowy państwa i marszałka Piłsudskiego. Kończąc swoje przemówienie mówca wezwał obecnych do zabrania głosu, jednakże pomimo udziału zwolenników opozycji w zebraniu, żaden z nich nie miał odwagi publicznie się wypowiedzieć.

(k) 25-lecie walki o szkołę polską w Sandomierzu. W imieniu kieleckiego komitetu organizacyjnego obchodu 25-lecia walki o szkołę polską inż. Kazimierz Pękosławski, dyr. gimn. A. Mickiewicza w Kielcach zorganizował miejscowy komitet w Sandomierzu. Uroczystość obchodu wyznaczono na dzień 20 bm.

Wszyscy zatem, którzy w latach 1903 — 1905 byli w progimnazjum sandomierskim, a którzy po strajku szkolnym nie pozostali w szkole rosyjskiej, proszeni są o podanie swych nazwisk, pod adresem: Kazimierz Pękosławski, Kielce, Hipotečna 25, lub Józef Pietraszewski, Sandomierz, sejmik.

Wszystkie pisma proszone są o przedruk tej notatki.

Życie gospodarcze.

GIEŁDA.

Warszawa 1.9

Warszawa Dol. 8.89
Nowy Jork 8.905
Londyn 43.37
Paryż 35.04
Wiedeń 125.95
Praga 26.44 i pół
Włochy 46.69
Szwajcaria 173.19
Holandia 359.08
Kopenhaga 238.81
Sztokholm 239.63
Berlin 212.70
Dol. War. pr. obrt. 8.89 1/4
5-cio proc. Poż. Dolarowa zł. 59.00
5-cio proc. Poż. Konwer. zł. 55.50
4-ro proc. Poż. inwest. zł. 112.25
4 i pół Ziemijskie Kredyt. zł. 57.00—56.75
Tendencja niejednolita.

AKCJE

Warszawa 4.9

Bank Handlowy 108.00
Bank Polski 167.00
Cukier 35.00
Wysoka 140.00
Lilpop 25.50
Modrzejów 9.00
Haberbusch 122.00
Tendencja utrzymana.

Kino-teatr „CORSO“ — Radom

Potężny dramat pt.

Jeziro miłości

W roli głównej GRITA LEG.
Na scenie rewja — balet.

KUPON ZNIŻKOWY na dzień 5-1930 r. uprawnia do otrzymania w kasie kinoteatru „CORSO“ zniżki do 10% na 1-328 miejsc.

„Skrzynki życzeń“ w fabrykach

Oby dyrektorowie chcieli spełniać te życzenia

Nowoutworzony przy lidze pracy, jednej z organizacji przemysłowców polskich, wydział podnoszenia kultury i poprawy bytu robotników, wystąpił z ciekawą inicjatywą.

Z inicjatywy ligi pracy wprowadzone będą w fabrykach tak zw. „skrzynki życzeń“.

Do tych skrzynek robotnicy mogą wrzucać listy, zawierające życze-

nia, uwagi i projekty z zakresu systemu pracy, zauważonych braków, postulatów kulturalnych itd.

Narazie skrzynki życzeń zawieszono w 4 fabrykach w Warszawie.

Liga pracy zamierza w najbliższym czasie objąć „skrzynkami życzeń“ wszystkie fabryki w Polsce.

HUTY LUSTRZANE

RADOM, Nowy Świat Nr. 9

Telef. 117. Adres telegr., „LUSTRO-RADOM”

WYRABIAJA:

Szkło sztywne lane: ornamentowe, katedralne, dachowe, druciaki, dachówki, posadzki, izolatory.

Czy wiecie że...

...na konferencji najwybitniejszych przemysłowców angielskich wyrażono przeświadczenie, że najostrejszy kryzys gospodarczy da się odczuć dopiero latem 1931 roku.

...na podstawie długotrwałych badań uczeni francuscy przyszedli do przekonania, że pod Saharą istnieje olbrzymie jezioro podziemne, które może być wykorzystane dla nawodnienia pustyni.

...w Stanach Zjednoczonych na każde sto małżeństw przypada 18 rozwodów i cztery separacje.

...elektrownia berlińska zamierza w najbliższym czasie przystąpić do budowy wielkiego systemu centralnego ogrzewania, którego koszt obliczony jest na 27.000.000 marek a czas wykonania na dwa lata.

...według ostatniego spisu ludności Szanghaj posiada 3.000.000 mieszkańców, jest więc piątym pod względem liczby ludności miastem na świecie.

...w końcu sierpnia odbędzie się w Gdańsku międzynarodowy kongres walki z antysemityzmem.

...od stycznia do sierpnia roku bieżącego w Stanach Zjednoczonych wyprodukowano 2.481.911 samochodów, wówczas gdy za ten sam okres w roku ubiegłym wyprodukowano 3.726.286 samochodów.

...w dniu 15 sierpnia b. r. było w Niemczech 2.845.000 zarejestrowanych bezrobotnych.

...w lasku Bulońskim pod Paryżem pewien pracownik paryskiego „Metro” natrafił na skarb, złożony z wielkiej ilości złotych monet z czasów Ludwika XVI.

...w południowych Chinach wprowadzono obecnie ustawę zakazującą palenia tytoniu niepełnoletnim.

...w ciągu ostatniego półrocza w Rosji wydarzyło się 14.046 katastrof kolejowych, przyczem w porównaniu z poprzednim półroczem liczba katastrof wzrosła o 33 proc.

...w roku 1770 Nowy York, który wówczas nazywał się Nowym Amsterdamem liczył zaledwie 15.000 mieszkańców, obecnie zaś wraz z przedmieściami posiada 9.857.882 mieszkańców i jest największym miastem na świecie.

...przed kilkoma dniami dwa szwajcarskie samoloty wojskowe, lecąc w czasie manewrów na wysokość 400 metr., zderzyły się ze sobą i spadły do rzeki, przyczem uległy całkowitemu zniszczeniu, obydwojha zaś piloci zginęli.

...w Rydze powstaje teatr litewski, który organizować będzie również objazdy po całej Łotwie.

...sławna tragiczka polska, Helena Modrzejewska, której grę zachwycano się na obu półkulach i która zmarła w Stanach Zjednoczonych, nie zrobiła jednak majątku; po odtwarciu jej testamentu okazało się że poza 3 akrami ogrodu i domkiem w miejscowości Tustin, posiadała za ledwie około 5.000 dolarów w gotówce.

...we wrześniu przypadają następujące rocznice: 12 — trzynasta rocznica powołania Rady Regencyjnej, od 19 — 28: 16-ła walk 1-ej Brygady pod Nowym Korczynem, 20 — jeśćta rocznica odjazdu Polaków z Murmanii do Polski, 30 — trzecia rocznica pierwszego pobytu Prezydenta Rzeczypospolitej na Wawelu.

Niezdrowa atmosfera w państwowej wytwórni broni.

Od pewnego czasu na terenie miejscowej wytwórni broni coraz częściej rozlegają się głosy agitatorów niepowołanych, którzy co najgorsza, uprawiają swoją propagandę w niewłaściwym czasie, na niewłaściwym miejscu i w niewłaściwy sposób.

Nikt i nie niepowściąga niepowołanych apostołów, a nawet im ostrzeż i bezczelnie występują, tym łagodniej i łaskawiej na nich patrzą.

Takich przykładów — bez liku.

Oto jeden z nich.

Kilka miesięcy temu został przyjęty do wydziału montażu K. B. K. w państw. wytwórni broni niejaki p. Roman, emerytowany major na stanowisko technika warsztatowego. Z miejsca rozpoczął swą apostołską centrolewą propagandę.

A więc: „Rząd składa się z karjowników, jest „nielegalny“... gdyż mianowany został bez zgody sejmu... jak tylko „legalny“ rząd obejmie władzę, to on sam wróci do

armji... i inne tym podobne dyzdy-malki.

Głupiotka to i raczej nieszkodliwa propaganda, gdyby nie to, że przeszkadza ludziom w pracy i że niejednemu bezkrytycznemu pracownikowi może przewrócić w głowie.

Ale najdziwniejszym i najgłupszym w tej sprawie jest to, że rozagitowany p. Roman cieszy się specjalnymi względami dyrekcji fabryki np. już w próbnym miesiącu pracy otrzymał dwupokojowe mieszkanie wówczas, gdy pracownicy, pracujący od wielu lat w fabryce, nie mogą, niestety, otrzymać skromnego pokoiku.

A jeżeli do tych wyczynów dodać jeszcze i to, że namiętnie centrolewy pan Roman wyczynia karzemne burdy z pracownikami, jak to miało miejsce np. z majstrami, to będziemy musieli dojść do smutnego wniosku, że dyrekcja wytwórni broni powinna i to natychmiast umitygować swego rozpolitykowanego pracownika.

Zabójca własnego szczęścia.

Chorobliwa zazdrość pchnęła go do zbrodni w noc poślubną.

W miasteczku górniczym Kretzwald w Lotaryngji wszyscy znali i szanowali rodzinę górników z dziada pradiada Deschoux.

Państwo Deschoux mieszkali w własnym domku z jedyną córką Katarzyną oraz z sublokatozem nazwiskiem Schwartz.

Niedaleko od nich mieszkał młody robotnik

z pochodzenia Polak, nazwiskiem Kordonowski,

który wraz z rodzicami od roku 1913 był stałym mieszkańcem miasta. Kordonowski i Katarzyna pokochali się. Rodzice Deschoux zasięgnęli o młodzieńcu informację, a ponieważ wypadły one jaknajpochlebniej, więc wkrótce potem odbyły się zaręczyny i ślub.

Wesele było huczne. Gości było około 50 osób, zabawa trwała trzy dni i trzy noce. Ślub odbył się we wtorek rano, a w czwartek wieczór jeszcze tańczono w specjalnie na ten cel wynajętej kawiarni.

Tylko młoda małżonka nie bawiła się już wraz z innymi. Podeszła do męża i powiedziała:

— Pójdę już do domu. Jak się goście rozejdą, to przyjdiesz tam. Przygotuję ci kawę.

— Lepiej ty przyjdź tu jeszcze po mnie, — powiedział Kordonowski trochę rozgniewany, że żona go opuszcza.

Gdy wracał na salę, zaszedł mu

drogę Schwartz, sublokator jego teściów i spytał ironicznie:

— Cóż to? Już wdowiec?

Kordonowski wzruszył ramionami i oddalił się, gdyż znając swoją gwałtowność, bał się awantury na własnym weselu. W tej chwili zjawiła się Katarzyna. Kordonowski zaprośił żonę do tańca, ale odmówiła mu, wymawiając się zmęczeniem. To znowu rozdrażniło Kordonowskiego.

W drodze powrotnej do domu, robił młodej żonie wymówki i zakończył:

— Może jesteś tak zmęczona, że zaraz pójdziesz spać?

— A co byłoby w tem złego? — spytała Katarzyna, nie podejrzewając, że słowami temi

wydaje wyrok śmierci na samą siebie.

Kordonowski przypomniał sobie słowa Schwartz i z okrzykiem:

— Wścieście w znowie?

Wyciągnął nóż i zatopił go w sercu młodej żony. Upadła martwa.

Sąsiedzi, którzy nadbiegli, zastali trupą młodej kobiety i ciężko ranego zbrodniarza, który skierował potem broń przeciw sobie.

W kajdanach przewieziono go do szpitala. Tam zabójca własnej ukochanej żony, morderca własnego szczęścia czekać będzie na to, by po wyzdrowieniu stanąć przed sądem ludzi.

Kino-teatr dźwiękowy „SWIT”
RADOM.

Richard Arle, Fay Wray, Clive Brook, William Powell, Theodor von Eltz, George Fawcett, Noach Beery Harold, High Tower — potężna królewska obsada potężnego filmu p. t.:

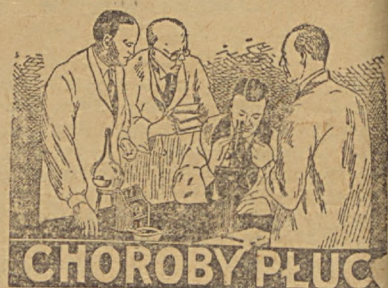
„Cztery Pióra”
Nadprogram aktualja dźwiękowa

PLACE

w różnych cenach

są do sprzedania

Wiadomość: Radom — Glinice,
ul. Zalewska 15 u Adama Wiktora

CHOROBY PŁUC

Gruźlica płuc jest nieuleczalną chorobą, która rocznie, nierobiąc różnicy dla poci, wieku i stanu, kosi miliony ludzi. — Przeciwstawiając chorobę płucną, bronchitowi, uporczywemu, męczącemu kaszlu i t. stępują pp. Lekarzo:

„BALSAM THIOCOLAN - AGE”
który ułatwiając wydzielanie się płwiny wzmacnia organizm i samopoczucie chorego oraz powiększa wagę ciała i usuwa kaszel.

Matki!

Zadajcie w aptekach i skład. apt. higieniczn. proszki dla dzieci

„Puder Dzidzi”
(z kogutkiem)

utrzymującej cięło dziecka w zdrowiu i czystości

WŁOSOW wypada, łupież,

— łysienie usuwa —

„Esencja CHINOWO-CHMIELOWA”
i „Mydło CHINOWO-CHMIELOWE”
z Kogutkiem.

Sprzedają apteki, składy apteczne

Drobne ogłoszenia.

WILK dwuletni do sprzedania za 2 zł. Wiadomość w administracji „Ziemi Radomskiej”.

ZGUBIONO dowód osobisty wydany przez m. Lublin na nazwisko Sobczyk Władysława zamieszkałego w Skarżysku. Zgłoszenia: Fabryka „Kamien” lub poczta — Skarżysko.

POSZUKUJE 2 pokoi nieumeblowanych z częściowym utrzymaniem i śródmięciem. Zgłoszenia z podaniem warunków do administracji dziennika pod „Z. T.”

„MARYWIL” Fabryka wyrobów szamotowych i kamionkowych.

Wytwórnice w Radomiu i Suchedniowie.

Cegła ogniotrwała wszelkich gatunków do wszelkich celów, normalna kliny i fasony, Zaprawa i glinki ogniotrwałe. Maczka szamotowa. Płyty piekarskie. Rury kamionkowe dla kanalizacji wszelkiej wielkości.

CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz milimetrowy przed 60 groszy, w tekście 50 gr., za tekstem 40 gr. Ogłoszenia tabelaryczne 50 proc., a świąteczne 25 proc. drożej. Drobne ogłoszenia po 10 groszy. Dla poszukujących pracy 5 gr. za wyraz. Najmniej 1 zł.